

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Etymologiae - Cod. Aug. pap. 103

Isidorus <Hispalensis>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Liber VII

[urn:nbn:de:bsz:31-75968](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-75968)

in laudem intelligitur confessio
pro est Confiteor tibi dñe pater
et tñe aut dum quisque
confiteatur sua peccata ab eo in-
dulgentia eius misericordie est
merita Sch^o g^o g^o uocabulo
expressitur et frequenter et y-
mologesim quo debitu mem dno
confitem non quidem ut ig-
noranti cuius cognitione nihil
scilicet est Sed confessio est
rei scilicet eius que ignoratur
profecta cognitio Virile n^o pbi
ac de cunctis quibus esse peccati
mauerat rege adulterare fur-
ari sed ubi hoc et sic dapsna-
om obnoxia esse cognouerit
cognitis his confiteatur dicitur
Confessio aut excois p sepe
est de sinendi Desinendi aut
apertatis est dum confessio e
Confessio aut antecedit re-
missio sequitur Ceteru extra
uema est qui peccatu cognos-
net cognitu confiteatur Itaq
eximologesim prosterndit
humilificandi hominis disciplina
est habitu atq uctu sacro et
omne incuruare corp^o ser-
uily obstruere animu mer-
orib^o deicere illa que peccat

ta si tractatione mutare
Actame aut g^o noie appel-
lantur que latine dñi roga-
tiones Inter letamas et
et eximologesim h^o differt
qd^o eximologesim p^o plam
confessionem peccator agit
Alitane uero q^o m dicitur
pp^o rogandum dñi et mpe-
trandum maliquo modo m^o
cuis Sed nunc iam distat
uulgo utraque uocabulum
et subuna de signa acioe habe-
net distat uulgo utru le-
tame an eximologesim dicitur
Supplicacionis aut nomen
quodam modo nunc exordilica-
te retinetur Nam legitime
erant apud eos aut m^o dicit
Indicte aut quia paupertas
antiqua romae et colacioe
sacrificabat aut certe dicitur
dapsnator un^o suplicia dñi
supplicaciones que fiebat de
bonis p^o sup^o suplicia Sacra
igitur res de reb^o excois
fiebat Explicat lib^o 6°

Vatissimus ilicet

^{evu}
 uis studii sumus et multa
 linguarum pitus hebreorum nom
 interpretaciones pms mlatras
 linguam conuertit Et quibus
 probecuitate mtrm pms m
 uis quede hinc opi adiecte
 interpretacionibz mtrponda
 studii Vocabulor i opposi
 patis indicat quid uelint m
 colligi Hinc i queda appu
 caupo noia racione Impna
 pms aut x noia pommus
 quibz apud hebreos de uia
 pms apud hebreos de no
 he de qd alij dm alij etq
 mologiam eius exprmetes
 ipse hinc i forte mtrpaci f
 qdes qd nulla mformitati
 exprmitur sed factus est et suf
 ficit ad omnia ppetrandu
 Sedm nome eloy Deuoc
 elie qd utraq mlatra de
 de Et aut nome i latra
 et gra appellaco mstatum
 Nam deq gra thcos flos
 de i timor mde tractum e
 de qd cum coletibz sit ti
 mor deq aut ppe nome qd
 trinitatis pertinet ad pa
 trem et filium et pms pms
 Adquam trinitate eius re

liqua que mde om fra pu p p
 ta uocabula refertur Quar
 tu nome mde dr pabrato qd
 uertitur m latra Accratuum
 que uirtutu de quo m p pmo
 ab anglo dr Quis e ipse rex
 glie dms uirtutu Sunt igit
 m huc mundi ordm acce uir
 tutes multe ut anglo accq
 angeli pncipatu et potestates
 amctis celestis milicie ordi
 nes quo emille dms et dms
 igit pms pms et qd dms
 subiacet Quia hebreon qd
 mtrpatur m latra et elpus
 quia supra celos est p p p p
 et de co Et elpus dms super
 celos glia eius Et elpus aut
 dicta p ualde celus Et igit
 p ualde pmitur p qumz
 quap ualde eminentis Sextum
 eia i qui est de i p q quacm
 et h q quia exordiu no habz
 canae nome uere tenet h i
 nome ad pms moysen pms
 lum qd delatu Quacm i qd
 nome eius qui cum p p p
 p p p p ad pms exegipto li
 berandu respolit Ego sum q
 sum Et dices filijs isrl Qui
 est m p p mo ad uos Domq
 meq rom p acce qui uere est

qui in comutabilis est et que
 comutabilia sunt. Parta quasi
 non sit. Sed igitur deus fuit in
 est et quod deus erat non dicitur
 deus autem esse tantum novit fuis-
 se et futurum esse non novit. Co-
 lo enim pater cum filio et spiritu sancto
 ueraciter est eius cenae copar-
 atum esse non est est unum et
 nec loquens dicitur uiuit deus qui
 cenae uita uiuit quam mors
 non habet. Septimum aduocari
 quod generaliter inter prelatos dicitur
 quod dicitur creatura autem uel quod
 creatura omnis dicitur et uel qui
 at deus quod deus uel quod dicitur
 omnibus uel quod trinitas aduocatur.
 Octauum id quod in deo tantum ponitur
 quod etiam in alia in nouissima
 plura ponat. Nomen tetragrama-
 ton hoc est in litterarum quod in
 apud hebreos in deo ponitur in
 cybele uel in duabus id quod dicitur
 tanta ineffabile illud est et glorio-
 sa nomen efficiunt. De autem
 ineffabilis non quia dicitur non po-
 test sed quia finis sensu et intel-
 lectu humano nullatenus potest.
 Et uero quia de eo nihil dicitur
 nec potest ineffabilis est. Deum
 in se aduocari et omnipotens. Vocatur
 autem omnipotens eo quod omnia potest

et a faciendo quod uult non
 a paciendo quod non uult. Sed
 si ei accubaret nequaquam
 esset omnipotens. Facit et quod
 uult et in omnipotens. Nec omnipotens
 quia ipse sunt omniaque uel
 sunt plus enim totius mundi
 est impium. Deus autem et ad
 quodam modum substantia
 noua ut in mortalibus incor-
 pabilis et comutabilis etiam
 in et merito amicitia spiritus
 creature. In mortalibus patet
 de eo scire quod est. Qui plus
 habet in mortalibus. Quia in
 eius natura nulla est comuta-
 tio. Nam omnis mutabili-
 tas non inueniunt in mo-
 talibus deus potius quam et alicui
 de mori non quia in corpore
 uel in aliquam altera sub-
 stantiam mutatur et uel
 sed in ipse sua substantia est
 quod alio modo nunc est aut
 fuit potius id quod deesse est
 quod erat in mortalibus uel depre-
 henditur. Ad hoc plus deus
 deus in mortalibus quia solus
 et comutabilis est. Incom-
 mutabilis appellatur quia col-
 lapi et dissolui non potest
 nec diuidi. Quicquid est

100th 48 nau he
 v. 2nd day 34 34

die
 2nd day

diu poem et mteatū caput
 Ille nec diu de potest nec in-
 terire un mteatū tabilis
 est. Incomutabilis est quia
 semper manet et mutari
 nescit nec proficit quia p-
 factū est nec deficit quae-
 ting est. Sicut est quia sū-
 tepe est nō i- habet mteatū
 nec sine hinc et sequitur
 co qd sit semper eternus
 Aquibus dam aut abetere
 creditur dicto qm celum
 pedis eius habetur et illū
 unde est illic. Ceterū celi dno
 Et hoc ista in unū signifi-
 cant. Nam una caelestis res
 de pte dicitur et hinc de pte
 immortalis pte mteatū
 bilis pte mteatū. In-
 uisibilis quia nūq̄ ex pte
 ania sua appuit oculis m-
 talitatis trinitas mteatū
 pteate creature eademque
 corpore. Nam nemo p-
 quam manū festatione cenae
 dei uideret et uiuere sic dicit
 est moip. Un et dno i dno
 aut dno nō uidit unq̄
 est i mteatū uicq̄ non
 oculi sed corde quatenus est

Impugnabilis quia nullis perturbati-
 onibus afficitur quibus fragilitas
 humana subcumbit. Non igitur
 attingunt eum uelle passiones
 ut libido iracundia cupiditas
 timor invidia et cetera
 quibus humana mens turbatur.
 Sed cum de dno nati aut
 zelari aut dolere nō uisunt.
 Apud dnm i pte uacua nulla est
 apud que tranquillitas summa.
 Simplex aut dno pte non am-
 titud qd habet pte quia nō ali-
 ud est ipse et aliud qd mteatū
 est pte mteatū aut aliud est
 esse et aliud sapere. Nam et
 esse potest et sapiens non esse
 deus aut hinc cōtra hinc et
 sapientia. Sed quia habet hinc et
 est et omnia est ac pte
 simplex est quia non in eo aliqd
 accidens est sed et qd est i
 ipse est cōtra est et ex
 cepto qd relative ad quatuor
 pte est. Summe bonū q- i
 tēmitabilis. Creatura uero bonū
 sed nō pte est quia muta-
 bilis est et dum pte quate
 bonū nō tamen esse potest et
 pte. Incorporeus autē
 uel mteatū uel dno
 dno ut pte credatur uel intelliga-

esse non corpus Nam dum dicitur
spiritus eius significat substantia
Immensus quia amata concludit
Iste amulo concluditur per omnia
intra eius omnipotentia quod aucta
perfectus deus quia nihil a posse
alio At tamen de consumatione ali-
quo facti perfectus deus Deus autem
qui non est factus quomodo est perfectus
tamen Sed hoc uocabulum dicitur
nec sumptum humana inopia
per et reliqua uerba quatenus
id quod ineffabile est ut cuius
dicitur posse per de deo nihil
digne humanus sermo dicitur quod
sunt et alia Creator dicitur
protector mundi uel ab ipso cre-
atis Nichil est igitur quod non
origine a deo traxerit Iste
est unus quia diuini non patitur
uel quia nihil esse aliud per
quod tantum capiat potestatis
Hec igitur que de deo dicta sunt
auctoritatem per tunc trinitatem
per unum et coeternam substantiam
sive in patre sive in filio eius
in gemito in forma dei sive
in spiritu sancto qui unus spiritus
est dei patris et filii eius
in gemito Sunt et quedam
uocabula traxerunt ad deum

super de membris meis et
sive de membris meis et quia
in ipsa natura inuisibilis
et incorporeus est per effica-
entiam sui causatum in po-
terat per ad probantur ut
more locutionis nec facit
per ipsum in sumit ut quia
omnia uidet de oculis et per
quod audit omnia de auribus per
eo autem quod auctat ambulat
pro eo quod expectat stat de
et metis hinc similibus
ab humanis modis trahi
similitudo ad deum per quod ob-
liuissimum et memorans hinc
est quod et per hinc dicitur Iur-
auit deus gratiam per auz
quam Nam quod deus magis ha-
beat sed hinc modis narrat et
facti Nam et factus de in
scripturis suis non caro sed
diuina cognitio et tollit
eandem ratione quia per facit
conspicuum quia que cogno-
scitur Hoc in more dicitur
deus Ostende nobis faciem
tuam Ac si dicatur de nobis
cognitionem tuam Sic et ue-
rifica dei dicitur quia nunc
deus per speculum cognoscitur
ad perfectum uero omnipotens

dum in futurum facit ad fa-
 ciem quibusque electis prece-
 tabitur ut ipam spem co-
 teplentur cuius nuncie-
 stigia comprehendere cona-
 hoc est quod uideri per se
 dr. Nam scilicet et habus
 et locus et tempus in deo
 non sunt sed per similitudinem
 translate sunt quippe sicut
 super cherubim dr. quod est
 ad plures et tanquam uestim-
 tuum amictus quod est ad habi-
 tum et anni tui non desin-
 ent quod adque premet et si
 ascendens in celum tu ibi es
 quod ad locum. Nam mystica
 plausus portant fenum pro
 ad domum dei et hoc omnia pfi-
 gura sunt quia in se quod
 hoc ad substantiam sub stan-
 cibus

¶ *Alis* caa modis ipse
 appellari in scripturis
 inuenitur diuinitas
 Nam ipse dei patris unige-
 nitus filius dum esset equalis
 patri pro salute nostris ser-
 uam serui accepit promit-
 quod non nullo ex diuini

tatis substantia quedam ex di-
 sp. in pace suscipere humani-
 tatis ad sumpta sunt. Ipse na-
 que acrismate est appellatus
 hoc est unctus. Preceptum uig-
 fuerat iudis ut sacrum con-
 ficeret unguentum quo un-
 guntur possent hi qui uocabantur
 ad pacem doceri uel ad regnum.
 Et sic nunc regibus in diem ad
 purpura in pigne est regie
 dignitatis pro illis unctio
 pacis ungenti nomen ac po-
 testate regia conferbat. Et
 in ipse dicti acrismate quod
 est unctio. Nam acrisma
 grece latine unctio nuncupatur.
 Huc etiam dominus non accomoda-
 uerit factum. Equale quia pro
 unctio a deo patre pro iact-
 ibus dei. Collecti sunt in in hac
 ciuitate aduersus filium
 tuum quem uncti non unctio
 oleo uisibili sed genere dono
 quod uisibile significat unguentio
 Non est aut saluator. Ipse
 non ipse sed commune mu-
 cupatio potestatis. Sumi
 dr. ipse commune dignitas
 nomen est. Cum istis ipse
 uoluit saluator. Ipse aut

nomem nusquam alibi omni:
no nec in aliqua parte fuit
nisi tantum in illo regno ubi
ipso prophetabatur et unde
uenturus erat Messias aut
hebraice dicitur grece xps lati
na aut locutione unctus
Ihs hebraice grece pthet
latine aut salutaris sive
saluator interpretatur pro
qd' cunctis gentibus saluti
fer uenit Etymologiam
i² huius huius eam uocata
significat dicens Vocabis
nomen eius saluator quia
ipse saluum faciet populum suum
Sic igitur xps significat regem
ita Ihs significat saluatorem
Non itaque nos saluos fac
turus est sed rex saluator
qd' unum latine lingua antea
non habebat sed habere po
terat sic potuit qui uoluit
Emmanuel et hebraice mila
tinum significat noli scire
deus scilicet quia per uirginem natus
de hominibus et carne mortali
apparuit ut terris uiam
salutis adiret et uocet
Ad diuinitatis substantiam
que pertinet ipsa sunt deus

11018

Deus aut dicitur ipse unum
cum patre substantiam do
minam ipse per se esse creaturam
Deus aut et homo quia
uerbum et caro Unctus
genitus dicitur sicut quia pater
eum genuit sine matre
metemate sine quia mater
sine patre metemate Unige
nitus aut uocatur secundum
diuinitatis excellentiam
sine seculo primo genitus
secundum suspensionem hominis
in qua per adoptionem grece facta
habere dignatus est quibus et
primo genitus homo uerbum
patri ab unitate substantie appel
latur Substantia in uerbo
grece uerba dicitur homo unum
utrumque in conuictu sonat
una substantia huius uocat
homo uerbum quod est ego et pater
unum sumus hoc est cuspion
cum patre substantie quod non
et si scriptum in literis non
non in uerbo atque in asserti
one tamen tota trinitate
senditur quia datur ratio
unde recte dicit ostendatur
sic et pater in illis libris
numquam unigenitus legitur
sed tantum dicitur esse ab

recedens recedens non dur
 bitatur Homo upon similes p
 stantia quia qualis de talis
 et et mago cum inuisibilis
 et et mago inuisibilis p
 incipit eo qd' ab ipso sunt
 et quia ante cum nichil fuit
 uel quia dignata est in fine
 huiusmodi in carne nati
 et mori et iudicium noui p
 mu ipse suscipere uel quia qd'
 quid agimus aduice referimus
 et cum aduice puenimus
 ultra qd' querimus no habemus
Pro dei est quia uerbum eius e
 sta p' proverb que plim quid
 sunt p'p' dices illam et ultra
 liquam ita et pro dei uerbo
 eo p'ntur quia moose ut p'c
 uerba sunt Verbu aut uerbo
 de quia p'cum p'at omnia co
 didit p'nc uisit Veritas q'
 non uallit p'd tribuit qd' p'ro
 mpe Vita quia creauit q'
 mago dr p'p' similitudinem
 patris **F**igura est quia p'p'
 p'nc forma sui ap' uita
 tum q' similitudinem patris
 mpe q' imagine atq' imesa
 magnitudine deprecavit
Manda est quia omnia p'
 ipm facta sunt **S**ine et dexta

p' effectum quib' totis creatur q
 p' ipm formata est **B**rachius
 quia ab ipso omnia condunt **V**nta
 pro eo qd' omes p'ntate p'nt
 in semet ipm hat et omne reli
 queque creatura gubernat condm
 cat atq' regat **S**apientia pro eo
 qd' ipse reuelat misteria scientie
 et arthema sapientie **S**ed in ai
 se pater et p'p' sanctorum sapientia
 et uirtus et lumen et lux et p'p' h'c
 in his natis filio nuncupatur
Splendor aut appellatur p' qd'
 manifestat lumen quo illumina
 lux quia aduicatur tota p'ntate
 cordis oculos reuertit **S**ol quia
 illustrat **S**ol quia lumen
 fons et illustrator est rei coqd'
 oritur nos faciat aduice et nam
Fons quia rei origo est uel qd'
 faciat pactes **I**pe quoq' alpha
 et **O** Alpha cum littera nulla
 precedit **P**rima est littera p'c
 et filio dei **I**pe i' p' p'ncipiu
 uicis interrogantibus esse respicit
Vn et iohis in apocalypsin p'p'
 ipam littera p'ncipiu ait Ego p'd
 alpha et **O** p'ncipiu et nouissim
 p'ncipiu quia ante cu nichil e' illo
 uisim quia iudicium nouissim
 u' ipse suscepit **M**ediator quia
 inter dm et homines medij con

paratus est ut homines ad homines
domini perducere. Unde et ille
geni noster vocatur paracletus
et advocatus qui pronatus intrat
apud patrem alium ipsum usque
Paracletus autem genitum est quod la-
tine dicitur advocatus quod nomen
et filii et spiritus sancto adhibetur
iuxta quod et dominus in euangelio
ait. Rogabo patrem et alium par-
acletum dabo vobis. Inter cetera
autem idem vocatur quia pro culpa
nostra remouenda curam gerit et
pro abluendis nostris criminibus
curam impendit. Sponsa quia
descendens caelo adhaerit caelo ut
pater noui testamenti cent duo
mitare una. Angelus dicitur pro
admiratione patris ac pro vo-
luntate unum et apud prophetam magni
tophi angelus legitur dicitur
et dominus angelorum. Mysis dicitur
eo quod appuit huic mundo ubi
tunc factum est. Unde et uenit
Ego a patre qui et ueni in
hunc mundum. Homo autem dicitur
quia natus est. Propheta quia
futura reuelauit. Faciensque
prophetis opera obtulit pastor
quia iustos. Magister quia
ostensor. Nazareus uero a loco
natus. Amicus et sanctus sine
mundi quia peccatum non fecit

mag. i. i. 1. 1.

Et quidem et de aliis in scripturis
rebus nomen species ad se traxit
Xp̄s ut facilius intelligatur
Dei in primis quia caro. Unde
quia sanguine ipsius redempti
sumus. Et flos quia electus. Via
quia per ipsum ad deum uenit. Hoc
sive quia per ipsum ad deum uenit
dicitur. Mons quia fortis
Petra quia firmitas est
roborum. Lapis angularis
uel quia duos parietes adiu-
psit et decorum caput et spiritus
uenientes in una fabrica
ecclie uenit uel quod pater in se
angelis et hominibus facit. Lapis
offensiuus quia ueniens
humilis offendit in corde
duli homines et factus est per
scandalum sic dicit apostolus. Quod
est quidem scandalum et funda-
mentum autem ille uocatur
quia fides in eo firmissima
est uel quia super eam catholica
ecclia constructa est. Aia et
Xp̄s agnus pro innotuit. Et
agnus pro innocens. Et agnus
pro innocens. Et agnus pro
similitudine carnis peccati.
Et uulnus pro quod pro nobis
est molatus. Et leo pro
nobis et fortitudine. Et serpens

[Faint, mostly illegible handwritten text in the left column.]

Et proponit pro morte et sapi-
entia Idem est uermis qui
resurrex aquila quia post
remoz ad astra remcauit
nec miru p uisibilis signi-
ficacionibz figure quia usq
admirari passionis su carnis
contumelias descendisse cog-
noscat qui dum dei patris
coctus ante pta filii quod
uenit plonitudo qm p
salute nram forma sui
accipit et factu e homo

[Faint, mostly illegible handwritten text in the right column.]

filii Unde quoda dulo mory
turo scdm forma dei quoda
scdm forma pavi dnr quoz et
ompli gra duo quoda comemo-
rantur ut singla ad singla
referantur Scdm formam
dei de se ipso dixit ego et pater
unus sumus Scdm forma sui
pater maior me et filius
aut miny intelligetes quid
quod dicatur ea que p for-
ma pavi dicta su uolum
transfere ad forma dei et

in his ea que dicta sunt ut ad se
in uicem persone referantur uo-
lunt ma esse nature atq; subst-
antie et facit errore infide-
Sic aut dei filio conuicta e
humana natura ut ex duabus
substantiis fieret una persona
Solut igitur homo potuit occurrere
sed pro unitate persone et de-
i potuisse Hinc est qd scribit
Si conuictio uisisset nunquam
dum glie crucifixerent et filius
ipso dei crucifixerent non
exiuitate diuinitatis sed ex
firmitate humanitatis no ex
sue natura pmanet sed ex
sustentatione

deus pater

in uicem sancti ideo pater
Ite quia ex parte filii
procedit et substantiam
omnis habet. Neq; igitur aliud de
patre procedere potuit quia qd
ipse est pater Spiritus aut dictus
secundum id qd ad aliquid refertur
spiritus et spiritus utaq; spiritus
in spiritus e et ex eo appellatus
spiritus est. Spiritus autem motus quodam
de spiritu sancto secundum qd refertur
ad patrem et filium qd cor spiritus
Nam et hoc nomen qd spiritus de-
non secundum id qd refertur ad
aliquid et secundum id aliquam na-
turam significat. Omnis igitur

deus

in corpora natura spiritus in
partibus sacris appellatur. Non
non tamen pater et filius et spiritus
sanctus sed omni rationali
creature et sic hoc uocabulum
congruit. Ideo igitur spiritus de-
us uocatur quia pater et filius
patris est. Nam cum sit pater
spiritus et filius spiritus et pater spiritus
et filius spiritus ipse tamen ipse uocatur
spiritus sanctus. Tanquam patris
essentialis et consubstantialis
ambos. Spiritus sanctus uocatur
de genitrici ne duo in trinitate
filii suspicentur. Ideo non pre-
dicatur in genitrici ne duo pa-
tres in trinitate credantur.
Procedens autem de testimo-
nio domini dicitur. Multa ad
hoc habes qd uobis loquar
sed non potestis modo illa au-
dire. Veniet autem spiritus ueritatis
qui a patre procedit
et de meo accipiet ille uos
in dicabit omnia. Sic autem
plurimam naturam procedit sed
semper ad pagendam opera tem-
poris indefinenter procedit.
Hoc autem inter quod inter nati-
tatem filii et procedentem
spiritum sanctum qd filius ex natura
satur spiritus sanctus et utraq;
procedit. Et ideo dicit apostolus

Qui autem spiritus christi non habet
 hic non est eius Spiritus sanctus
 et sic etiam et angelus intelli-
 gitur. Dicitur quod igitur dicitur
 et que uentura sunt adu-
 cabis uobis. Et utique angeli
 grece latine nudus intercepta
 Unde et duo angeli apparu-
 erunt loqui in quibus dominus sine
 qualiter appellatur quos
 intelligimus spiritum et spiritum
 tum. Nam pater nunquam le-
 missus Spiritus sanctus quod dicitur
 paracletus a dicitur placere dicitur
 ad idem in latine dicitur placere
 palat christus in cuius actibus iacten-
 tibus in se inquam ab eis or-
 culis ipse in celum a se dicitur
 plator igitur in se in se in se
 illam eadem dominus sententiam
 Beati lugentes quoniam ipse con-
 labuntur. Ipse etiam dicitur dicitur
 lugentibus filii sponsi in ab eis
 ablati fuerit sponsus. Ipse parti-
 ty pro eo quod consolationem
 pret aialibus qui gaudium te-
 pale amittunt. Alii pactum
 latine oratore uel aduocatum
 interpretantur. Ipse igitur spiritus
 sanctus dicitur ipse dicitur per ip-
 solum sermo sapientie ab ipso
 sancta scriptura spirata est

Spiritus sanctus ideo spiritus formis nu-
 cupatur pro dona que de unitate
 eius plenitudine particularim
 quod ut dicitur per dicitur prom-
 orentur. Ipse igitur spiritus sapientie
 et intellectus spiritus complexus et fo-
 titudinis spiritus scientie et pietatis
 spiritus timoris dei. Spiritus autem
 principalis in psalms. Legitur
 ubi quia in spiritus respectu non nulli
 tinitate intellexerunt ideo quia
 scriptum est de spiritus est. Sed in
 est cony et in uultur restat
 ut spiritus sit. Intelligitur quod ubi in
 nulli tinitate significat in spiritu
 principali parte et spiritu recto si-
 tu spiritu pro spiritus spiritus Spiritus sanctus
 ideo donum dicitur eo quod datur. Ad
 da in donum est nudupatio. Notis:
 simum est igitur dominus in christum
 in ipse resurrectione a motu
 is ascendisset in celum de dicitur
 spiritus spiritus quo credentes in plen-
 tinguis omni grege loqueban-
 Intantum autem donum dei est in qu-
 atio datur eis qui diligunt eum
 Apud se autem de est apud nos at
 donum est sed semper spiritus pro
 donorum est de se uobis singulis
 prout uult grege dona. Nam
 et spiritus quibus uult in ipse
 et peccata quibus uult dominus tinit

Nam perā sine spū sancto non
 donantur. Spū sancto in ipse car:
 itas nūcupatur uel quia natur:
 aliter eas a quibus procedit con:
 iūgit esse unū cum eis ostendit
 uel quia in nob id ait ut in deo
 maneamus et ipse in nob. Unde
 et in domo dei nichil maius
 est caritate et nulla magis do:
 mi dei quam spū sancto. Ipse
 est et grā que quā non meri:
 tis nris sed uoluntate diuina
 gratis datur. michi grā nūcu:
 per. Sic aut unū dei uerbu
 ipse uocamus nō sapientie cum
 sit uniuersaliter et spū sancto
 ipse sapientia ita spū sancto ipse
 nūcupatur uocabulo carita:
 tis cū sit pater et filius unū
 saliter caritas. Spū sancto digi:
 to dei esse in libris euangeli:
 aptissime declaratur. Et unū
 cū dicitur dicitur indignis dei ei
 ad demonia aliq hō uel ita
 dicit in spū dei cū demonia
 Unde et digito dei scripta
 lex est data die l. ab acti pōe
 agni et dei l. uenit spū sancto
 apertione dñi nri ihu xristi
 Ideo aut digito dei dicitur
 ut eius opatoria uirtus cum
 patre et filio pōm fietur.

Unde et apō aut. Hec aut
 omnia opatur unū atq idem
 spū diuidens singulis p ut
 uult. Sic aut in ipso pluri:
 tismū morum et renascenti:
 ita spū signam qd est digi:
 to dei et spūale signaculu
 Spū sancto uerbo in colu:
 be ipse uenisse probatur ut
 natura eius p auctō simplici:
 ritatis et in nocentiā declar:
 etur. Vn et dñs. Exote mōd
 simplices sicut columbe. Hec
 nō aut corporat ipse felle car:
 aus tantū in nocentiā et a:
 more. Spū sancto nō ignis
 appellatur ipse qd in apō
 actibus per diuisione linguar:
 ut ignis apparuit qui et in
 pedis super unū queqz illor^{cor}
 Proterea aut diuisi linguar:
 gram aptus dedit ut ubi
 efficitur fectū eruditiā
 spū. Sed uero sup singulos
 pedisse memoratur id caus
 est ut intelligatur p plures
 non fuisse diuisus sed man:
 ipse in singulis totus. Sic fere
 ignis mos est. Hanc igit
 habet naturā ignis accen:
 sus ut quanti ad am quatu

acrine purpurei splendoris a-
 spectant tantis uisum sue
 lucis mpciat tantis in mist-
 eriu sui muneris tribuat
 et ipse in q̄ dominus in suam
 tegetate p̄maneat S̄p̄s
 sanctus nōc aque appellat
 in euāgelio d̄ns clamate et
 dicente Si quis sitit ueniat
 ad me et bibat Qui credit
 in me flumina aque uiue
 fluent de uentre eius euā-
 aut exposit un̄ dicit Secutus
 igit̄ ait Hoc em̄ dicebat de
 sp̄u que acceptum sunt per
 crant credentes in eum Sed
 aliud est aqua sacramenti ad
 aqua que signi ficit sp̄m dei
 Aqua igit̄ sacramenti uisibilis
 est Aqua sp̄m uisibilis est
 Ista abluit corpus et signifi-
 cat qd̄ fit in amma uel q̄
 aut sp̄m s̄m ip̄a am̄a mundi
 et signatur S̄p̄s sanctus
 deo unctio d̄r ioh̄e testante
 ap̄to quia p̄ oleu naturali
 pondere sup̄ ferret̄ si liqueri
 ita in p̄ncipio sup̄ ferretur
 s̄p̄s s̄p̄t aquis Unde et d̄ns
 oleo exultationis h̄c s̄p̄u
 sancto fuisse legitur unctus

Si et ioh̄es ap̄to s̄m sp̄m un-
 ctionem uocat dicit̄ Et uos
 quid unctioem q̄ accepistis
 ab eo p̄maneat in uob̄ et ne-
 cesse non habetis ut aliquis ob-
 ceat nos sed p̄ unctioe q̄ d̄ns
 uos d̄ om̄ re Ip̄e est i sp̄
 sancto unctio in uisibilis

Trinitas appellata qd̄ si-
 at totu unū ex tribus
 quasi trinitas ut me-
 moria intelligitur et uoluntas
 in quibz mens habet in se quid
 imagine diuine trinitatis
 Nam d̄i tria sunt unū sunt
 quia et singli in se manet et
 am̄a in om̄ibz p̄tati et filio
 et sp̄ritu sancto trinitas et
 unitas igit̄ unū uel et tria
 In natura unū in p̄ncipio tria
 Unū sp̄s maiestatis cōmuni-
 ne tria sp̄s p̄ncipio p̄tate
 Nam alig pater alig filio alig
 sp̄s sancto Sed alig quidē nō
 aliud quia p̄tati s̄m p̄tati
 q̄ in cōmutabile bonū et cō-
 t̄nū pater p̄tati nō est d̄ alio
 Ideo solus appellatur ingratū
 filius plus de p̄tate ē nato Ideo
 plus d̄r unigenitū S̄p̄s sancto

plus de patre et filio procedit ideo
plus ambobus inuicem dicitur pater
hac trinitate alia appellatur
nomen alia pater sunt pater conuincit
lia ut dicitur deus omnipotens immuta-
bilis immortalis Et in pater
quia ipse substantia significat
quia unum sunt appellatur uobis
pater et filius et spiritus sanctus In
genitus et genitus et procedens
Eodem et relatiua quia ad-
tunc referuntur Tu igitur dicitur
deus conuincit quia de ipso dicitur
uobis deus pater et filius et spiritus
sanctus relatiue dicitur quia ad-
se inuicem referuntur Nam pater
non ad se ipsum sed ad filium rela-
tiue dicitur quia est filius Sic
et filius relatiue dicitur quia est
a pater Sic et spiritus sanctus quia
est patris filii quia spiritus igitur
appellationibus hoc significat
quod ad se inuicem referuntur non
ipsa substantia qua unum sunt
Primum trinitas in relatiuis
personarum nominibus est deitas non
triplex sed in singularitate est
Quia si triplicatur deus in di-
uinitate pluralitate Nomen autem
deorum in anglis et sub hominibus
uobis pluraliter dicitur propter quod non
sunt merita equalia De quibus

propter quod Ego dixi deus quod est
pater autem et filius et spiritus sanctus
spiritus una et equate diuinita-
tem non in nomine deorum sed
esse ostenditur sic autem apud
Iobem in unum deum Vel sic
uoce diuina dicitur Audi
quod dicitur deus tuus deus unum
quod spiritus uobis et trinitas sic et
unum deus deus sic Fides autem
graves de trinitate sic non est
Una uobis ac si dicitur una
natura autem una conuincit deus
ipse capis quod respicit in latini
in uobis tres personas uobis
substantias Nam latinitas
ipse non dicitur de deo nisi conuincit
Substantia uobis non ipse dicitur
sed abusiue quia uobis substantia
apud graves persona intelligi
non natura

a Negli gre uocantur
hebraice mala otz fla
tunc uobis nuncij dicitur
pretantur ab eo quod dicitur in uobis
tate ipse adnunciat Anglorum
autem uocabula officij nomen
est non natura Semper enim
ipse est Sed cum mittuntur
uocantur angli Quibus uobis
pictor licetia primas facit

ut ceterum cor in tuta dist
 ursum significat sic et uir
 fabulas potest uenit pumas
 habere dicitur pp̄ uelocitate
 s̄. N̄ et scripta dicit Qui
 ambulat sup̄ primas uictor
 Nunc aut̄ est ordines an-
 gelor̄ s̄c̄e scripture testa-
 tur. Id est angeli archangeli
 li t̄roni dominationes uirtutes
 principatus potestates ceteru-
 m̄ et seraphim. Quor̄ offi-
 cior̄ uocabula cur ita dicta
 sunt intelligenda et sequimur
 Angeli uocantur pp̄ qd̄ lectis
 ad annuncianda hominib̄ mit-
 tuntur. Angeli igit̄ ḡte latine
 nunc̄ d̄r̄. Archangeli gra-
 lingua sum̄ uincit̄ inter-
 pretatur. Quia p̄ uia uolunt
 nima adnutiant angeli. R̄
 uero sum̄ archangeli nunc̄
 p̄ntur. Quiddam aut̄ archan-
 gelor̄ priuat̄ n̄d̄y appella-
 ut per uocabula q̄d̄ n̄d̄y
 po quid ualeant designat̄.
 Gabriel hebraice in lingua
 manū uertitur fortitudo dei.
 Vbi igit̄ potentia diuina ut
 fortitudo manifestatur gabi-
 el mittit̄. Unde et eo t̄p̄e
 quo erat d̄ns n̄p̄t̄us et

tr̄p̄tatur de mundo gabriel
 uenit ad mariam ut illum ad-
 nunciaret qui ad debellandas a-
 eras potestates humilis uer-
 re dignatus est. Michael
 interpretatur quis ut deus. Quis
 em̄ aliquid in mundo mire uir-
 tutis sit. hic archangelus mit-
 titur et ex ip̄o t̄p̄e n̄m̄ qd̄
 quia nemo ualeat facere qd̄
 facit pp̄ deo. Raphael inter-
 pretatur curatio uel medicina. Si
 uisus igit̄ curandi et medici-
 quus necessarius est. hic arch-
 angelus a deo mittit̄ et in me-
 dicina dei uocat̄. Unde et ad
 tabiam ulem archangelus missus
 oculis eius curaciones adhibu-
 it et cecitate deterpa uisum
 respicit. Michael interpretatur
 ignis dei sic legitur apparu-
 ip̄o ignem in rubo. Legimus
 etiam igne missu de sup̄ et
 implese qd̄ peccatum est. Ibi
 aut̄ et d̄m̄ nationes et principatus
 et potestates et uirtutes q̄ly
 uniuersam celestem societate
 q̄to complet̄ ordines angelor̄
 et dignitates intelliguntur
 et probat̄ ip̄i distribucio of-
 ficioz̄ alij t̄roni alij domina-
 ones alij principatus alij po-
 testates d̄m̄ p̄p̄tis dignitatib̄

quibus in uice distinguunt. Virtutes
angelicae quaedam ministeria
phibentur per quos signa et miracula
in mundo fiunt pro quibus
et uirtutes domini potestates sunt
quibus uirtutes aduersus peccata
sunt et inde potestates non
nuncupantur quia maligni pro
ter potestates coercentur ne
enim multo nocent quantum
cupiunt. Principatus sunt hi qui
angelorum agminibus praesunt qui
pro eo quod subditos angelos ad
explendum ministerium diuinum
disponunt principatus uocabuntur
acceperunt. Nam alij sunt qui ad
ministeria alij qui ad praesentiam
et dominium de multis adpre-
stantur. Dominaciones sunt
hi qui cum uirtutibus et principibus
preminent qui pro eo quod
caeteris angelorum agminibus dominus
dominaciones uocantur. Hieronymus
agmina angelorum qui latino e-
loquio praesides domini et uocantur
in quibus illis conditor praesens
et per eos iudicia sua disponit.
Cherubim autem et ipsi sublimio-
res caeterorum potestates angelorum
ministeriorum phibentur quod
cherubim in linguam nostram dicitur

pretantur praenotae multarum
Sunt ipsi sublimiorum agmi-
na angelorum qui pro eo quod
caeteris ipsorum diuina praedicate-
tibz amplius pleni sunt cheru-
ubim et plenitudo scientiae appe-
llatur. Ipsa sunt illa duo
aurea per ipsorum aetate
facta ex metallo pro signifi-
candam angelorum principatum
quorum modis ostendit deus
Sera phim quae sunt similes
multarum est angelorum quod
cherubim in latine dicitur
uel in candelis insistantur
Sicut id cuncto ardentes uo-
cantur quia in eis et domini
nulli alij angelorum consistunt
Et uel quando uicini con-
coetantur tanto magis
claritate diuini luminis
in flammantur. Unde et ipsi
uident faciem et pedes sedent
in throno dei et id cuncto caeteris
angelorum turba uidere dei
centenas plenas non ualeant
quod cherubim ea cognunt
Hec ergo uocabula agminum
angelorum ita sunt specialia
ordine singulorum ut tamen sint
ex parte communia omnibus

dum troni pedes dei in quor
 undam angelos ordines se
 aliter designent in p[ro]p[ri]al
 mistam qui pedes sup[er] cher
 ubim dr[um] Sed ubi isti ordi
 nes angelos priuatis no
 mib[us] appellantur quia hoc
 ip[s]i officiu[m] in p[ro]p[ri]o ordine se
 m[er]ito acceperunt Et cu[m] sint
 omib[us] comuna q[ui]a sint
 nota sub ordinib[us] depu
 tantur Vnauisq[ue] igit[ur] sic p[ro]
 ductu[m] est p[ro]p[ri]a officia sunt in
 uicta que promeruisse eos
 Imuli constat gradium
 Nam quia angeli et locustae
 homib[us] presunt p[ro]p[ri]am ter
 sta[m] angeli dicens p[ri]ncipis
 regni per se respicit magis
 Unde apparet esse nullu[m]
 locu[m] cui angeli non p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e igit[ur] et au[tem] p[ro]p[ri]e op
 im homi[n]u[m] Sic est ordib[us]
 distincio angelos qui p[ro]
 lapsu[m] malor[um] malesti iug
 ore p[ro]p[ri]erunt Ita p[ro] quam
 apostate angeli ceciderunt
 h[ic] in p[ro]p[ri]a et h[ic] le
 atitudinis pludat p[ro]p[ri]e
 et p[ro] celi creatione in p[ro]
 cipio repetitur stat[us] firma

mentum Et uocatu[m] q[ui]t[ur] fira
 metu celi Numen[is] o[mn]i pedes
 qd[am] in ruina[m] angelos malor[um]
 h[ic] qui p[ro]p[ri]am p[ro]p[ri]e firmitate
 et h[ic] p[ro]p[ri]a et h[ic] p[ro]p[ri]e
 nullo iam lapsu a ueris nulla
 p[ro]p[ri]e cadentes sed firmit[er] in
 dei amore et cōdeplacē ma
 nentes nichil aliud dulce h[ic]
 nisi cum aquo creati p[ro]p[ri]e Sed
 aut duo p[ro]p[ri]am in ep[isto]la le
 guntur figuratim ueteris et
 noui testam[en]ti significatiōem
 ostendit Sed uero facie et p[ro]
 des dei ep[isto]la quia p[ro]p[ri]a
 ante mundu[m] et futura p[ro]p[ri]
 mundu[m] p[ro]p[ri]e non p[ro]p[ri]am sed
 media tantu[m] cor[por]is testimonio
 cōdeplam[en]t[ur] Angeli penas alas
 h[ic] quia de fabrica mundi
 que in p[ro]p[ri]e facta est ep[isto]la
 p[ro]p[ri]e nouim[us] Quod clamat
 et p[ro]p[ri]e ad alteru[m] trinita
 tis in una diuinitate d[omi]n[us] i
 stratur misteriu[m]

Lexiq[ue] p[ro]p[ri]e homi[n]u[m] ep[isto]la
 cau[er]it origi[n]e nom[en]
 habet Quib[us] ita p[ro]p[ri]e
 m[er]ito p[ro]p[ri]e uocabula ut aut
 futuris aut p[ro]p[ri]e cor[por]is

De hominibus qui quod
 p[ro]p[ri]e noua accipe
 rit

causis conueniant in quibus
tunc manente spuali pax
meto nunc tunc ad littera in
tellectu hystorie prosequimur
Vbi autem etymologie inter
pretationem uo ad tunc gmi p
lam ipam in latinu etymo
logiam possumus. Sed autem
unum nomen habere aliter
atq aliter interpretatur h
ad hunc et littera dicitur
diuersitate ut in uariis signi
ficationibus nomen commutatur
Adam sic beatus iheronimus
tradit homo suus tunc suus
terra rubra interpretatur. Et
terra ipsa facta est caro et hu
mus hominis faciendi mater
fuit. Cui interpretatur uita
sua calamitas sua uel Vita
quia origo fuit nascendi
Calamitas et uel quia pro
auitantes causa extrahit in
oriedi. Accidendo i nomen
supplet calamitas. Alii autem dicit
ob hoc eam uitam et calami
tatem appellatam quia propter
uiro causa salutis est propter ca
lamitatis et mortis quod est
uel. Cuius possessio interpretatur
Vnde etymologia gra ipa est:

ham

mens pater eius ait canis
et possedi homines perdit. Sed
et lamentatio eo quod pro in
terfecto abel interfecto
et pater suus claris de
derit. Ab interpretatur
pro quo nomine figuratur
occidendus. Idem et uitas
quia cito plures est ab sub
tracto. Sed interpretatur requi
retio eo quod pro factis inter
fectionem nata sit quasi re
surrectionem fructus comotus
supplet. Idem et possessio
posuit cum de pro abel habet. Enos
uero pro lingua uarietatem
homo uel uir dicitur et cognome
hoc uocabulo habuit. Sed
i scriptis est tunc inuicem fuit
in uocandi nomen. Quia
plures habere arbitrentur
quod tunc primo in nomine dicitur
in similitudine et fabricata
sunt uola. Enos dedicatio
in ipa cum nomine ciuitatem
proca edificauit tham. Cuius
lamentatio uel possessio est.
Sic i tham possessio ita dicitur
uastu nomen quod est thaman
facit possessio est. Natus
salam interpretatur motus
est euidentis etymologia hio

Quidam igitur cum parte his-
lorum fuisse et deluuium pe-
casse putauerunt. Ob hoc sig-
nantur transferunt motus
est ut ostendat non uisum
cum per deluuium sed in eodem
cataclismo fuisse defunctum
Soli igitur octo horum martha
deluuium cecidit. Namque per
tuncque ipse ipse percussit et in-
terfecit adam quod cum ipse
ca. pertraxit uxorem co. ficit.
Noe requies interpretatur pro
quod subitolo ora retro opera
uacat per deluuium. Unde et pr-
aus uocans nomen eius noe
ait. Ite requiescat nos sa-
nat ab omni exilio. Nihil est
de notat quod nomen expe-
pago potestatis accepit. Et
ipso in patriarcho et aplice
ipso dei. Graecus quoque siue
et ipse eius ab ortu plus usque
ad occipum magni est nomen
megeris. Eam calidus et ipse
expresagio futuri cognomi-
natus. Posteritas in eam
sua parte possedit qui cui-
ons sole calencior est. An
et egyptus usque hodie egyptus
aioz lingua etiam dicitur. Ja-

phet latitudo Graecus in ipso gen-
tium nascitur. Et quia lata est
egregia multitudo creatur
ab eadem latitudine iaphet
dictus est. Chanaan filius chani
interpretatur mater cor. quod quidam
aliud nisi cor. Promote
in patris in pro ore laus maler-
dictus est. At faxat pama desit
aione. Chus ebraice ethiops
interpretatur potentate sui ge-
neris nomen sortitus. Abysus in
sunt primi ethiopes. Mem-
oratus interpretatur tyrannus. Iste
em prior arripuit in pectam
ipsum tyrannidem et ipse adgressus
est aduersus deum impietatis edi-
ficare turrim. Scler transito
Ethimologia est mistica est quod
alio siue transpice nomen per uer-
aret nias translata megeris
gra. et ipso igitur sunt exorti haberi
2. falez diuisio cui pater proteua
tale nomen inposuit quia tunc
natus est quo per lingua tra di-
uisa est. Thora exploratio a
seponis. Mielch i. plecth ter-
uisa. Rex quia ipse ipse in pa-
uit salem. Iustus pro eo quod de-
sternens sacramenta legis et
euangeliy non percedum uicti

mas sed ablationem panis et
calicis in sacrificium optulit. Lottus
declinatione factus igitur sed domus
non consentit sed cor in licen-
tia carnis incendia declina-
uit. Moab ex parte totum in
etymologia habet. Conceptus
cum primo genita filia de partu
Amon cuius causa nominis red-
ditur filii populi in sic derivata
ut ex parte per nos ex parte
per est sermo domo enim in aquo
dicti sunt ammamini uocatur
ipsum. Sicut interpretata in
ma co qd' est unum in modis
domus mat' familiae propterea
causa nominis immutata ablata
de fine prima littera. Dr' parva
et primitiva. Omnium quippe
genitum futura princeps erat sic
et dominus pollicatus fuerat ad
Abraham dabo tibi ex parte filium
et benedicta ei et exiit in gentes
et reges istorum et ex parte Agar
aduena uel conuersa. Quis
igitur completum ab origine aduena
causa generandi data q' per
conceptu anglo meretricis co-
uersa est ad partem. Et in
tymiam. Asmahel interpretatur
audacia dei. Sic in scriptum
est. Et uocauit nomen eius
Asmahel quia exaudiuit eum

dominus. Esau timoribus est et
peris cupis uarie in cupit
Dr' igitur esau iustus obroc-
tione per ruse lentis ita ap-
pellatus cuius adulterum proge-
nita perdidit. Edom autem
obtulore corporis dictus
est qd' latine sanguineus
Dr' Esau uero qd' fuerit
spidus et pilopus. Quia in
nata est tota sic pellis pilosa
erat. At uero tribus natus
appellatus esau iustus edom
et sanguineus per i pilopus
quia non habuit lenitate
Rebecca patientia sine que
multum accepit. Quia labori
qua utique generando. Quia
igitur dolores quam natus
fecunditate pariondi ex parte
est. Quia interpretatur
uis perca igitur iacob pauit
eius labam. Quia facis iens
Ebala in ueterata. Quia in
fertur in causam. Quia
igitur in scriptis causa extitit
Abraham amaritudo prouit
motus. Quia et conuictus
Mutauit igitur se in habitum
meretricis quia cum patris
pro conuictus factus diu-
sio ab eo qd' diu perit motus =

e mala p'dam diu p'ris r pl'z
 res p'rtiq' q' nome unde
 et phan'ia qui q' quap'uz
 stob ap'lo p'parabant diu'p'i
 ap'ellabantur E'ara f' aut
 m'cu'q' manu erat co'ct'm
 m'p'rtatur orien's p'ue q'
 p'm'q' apparuit p'ue q' p'm
 etes usq' nati p'm' ut m'lib'
 paralipomenon co'nectur' b'e
 ra orien's ap'ellat' e' Job
 m'latinu' uertit' dolens q'
 uerte p' p'ca' p'p'one car'
 nis et p'p'ianco' dolorum
 Calamitates i' suas no'is
 etymologia p'x figurauit
 Phara's nome' e' h' h'is
 p'd honoris Sic igit' apud
 nos augu'sti ap'ellantur
 reges cum p'is n'aly'ce
 antur Ex p'm' aut' m'la
 binu' phara's denotans cu'
 utiq' d'm p'ue dissipator
 cui' p'p'le igit' d'i fuit afflic
 tor Jamens maris p'ue
 ubi e' signu' Cessit igit'
 et defect' signu' cui' totu'
 signis mo'is im' et d'p'ert
 magm' Sic d'ign' d'ei d'm
 ambres maris pellicu' p'ue
 mare m'capite deniq' Mo
 ip'os m'p'rtatur sup'ius tra
 qua' Inuen' igit' cum ad'risa

flum'is ex'p'itu filia p'xurans
 quem colligens adoptauit p'bi
 uocauit q' nome' cui' mo'is
 eo q'd de aqua sup'p'et cu' d'ar
 on' mons fortitudinis m'p'ta
 p'p' q'd turibulu' accipies i' m'co'
 sup'p'atu' et m'p'emptor' obuia
 p'etit et ruina' mortis q'i q'd
 mons fortis ex'clupit G'elazar
 dei adu'ctoru' m'c' d'p'tu'
 Balach p'p'it'at' p'ue deu'oris
 Balagam unq' p'p'le p'nc'eb' ori
 p'art'et' Inu'ssint igitur pu
 gione' h'ambri cu' p'ortu' ma
 diamade et d'm furore plac
 tau' ut p'art'et' h'ambri
 iste lastro'iens uel amari'as
 p'rope igit' nom' abamaritu'
 d'ine figuratu' q'd p'etra d'o
 amari'cau'xit p'p'm' Raab'at
 tudo uel famis p'ue m'p'etus
 p'p'ue m'p'rtatur p'luato' p'p'e
 igit' m'figura' x'p'i p'p'm' ad'ab'ly'ste
 p'p'to p'luauit et m'it'u' rep'
 m'p'romes m'duxit Calq' p'p'
 camis cor aut' igit' camis Or
 tamel' t'p'y' cui' d's uel r'p'p'o
 da' Act' g'lo'p'us Baract' ful
 gurans' Debbon' ap'is uel
 loquat' Ap'is quas' fuit ad'bel
 lum' p'rompti'ssima d'innitas
 adu'erp'us p'p'aram' q' p'empto

Zambri

accipit anticum in loquar Sabd
apertio Cedon apertio inq
tatis cor. Iteque dicitur
informato qd quali pugio
contra hostes futura uictoria
expedit ex quo futuro apertio
to etymologia natus pumpt
Abimelech pater meo rex Egi
pti uermicidus uel coctus p
gir illuminat. Septe apertio
uel apertio. Epton cogitacio
pue uinculu meroris. Abdon
prouis eius Sampson pl co ut
plis fortitudo. Iteque uir
tute clarus et libauit isrl de ho
stibus. Salubria uel stula
Booz in fortitudine pue in quo
uoluit. Necnon quam interpretat
possunt co placid co qd marito
et libis poge modus inu
uocabitidem inco placid pua
tenuit. Quas interpretat festi
nans. Aligemigena i erit ex
iplo gentili que relicta pua
festinauit transire in eam qd
dicens pccu pue. Quocumq pcc
eris pgam. Anna gra eius
moptatur quia dum p qd
pactis natura. postremo di
gra fecundata qd. Heli dicitur
ofm distalcaty. Iteque i pnt
heli dicitur in ministeru pccu.

docti cuius amissionem suo qd
se uocabulo. Iteque i aut. Sal
tiati pccu in pccu cuius
pccu. Et pccu. Quia pccu
si pccu qui admittant pccu
Ite go distalcaty interpretat
ut eius nate uctis testandi
pccu. Quocumq pccu pccu
focaretur ablaty. Iteque si
ofm es multu interpretat
quo pccu significatur pccu
tis et doctis pccu. Eam
habet nome eius. Et Eptm in
ple pccu uel inco pccu
Saul pccu interpretatur. No
tum qd i quomodo hebre
ipse ad sibi regem pccu
et accepit non pccu
pccu pccu uoluntate. Dauid
manu fortis utiq quia for
tissim in pccu fuit. Iteque
desiderabilis in pccu pccu
de qua pccu pccu
mict desiderat cunct pccu
Salomon tribu natus fuisse
pccu. Iteque uocabulum
eius salomon dicitur pccu
co qd in regno co pccu
focet nome uida co qd fuit
dilectus et amabilis. Ino Ter
cium uocabulum eius co pccu
qd grece appellatur co pccu.

lame cononator qd' adp'm
 loqueretur Jona tam colute
 domo Abplon patris pur pon
 ti fiam eo qd' bellu' aduep
 p'me gessit p'ic qd' m' qd
 bello dauid p'ctatu' legitur
 fuisse filio alio ut etia' ma
 gno dolore et metu planger
 et Roboram latitudo p'ct
 ipm' pontificum qd' x' tribu
 alio p'paratis due tabe a
 relite fuit Abia pater d'm
 ud pater fuit A p' tollens
 p'ic p' tollens Josaphas
 d'm iudicu' Joram quic' ep'ol
 sus Acamas d'm apphendes
 Atalia qd' d'm Joas p'mas
 ud d'm robur Ama p'as p'm
 tolles Omas fortitudo d'm
 Navias auxilium d'm Ozias
 aut ip' qd' qui et agarias
 duplia noie Iste est qui m
 l'atu' sibi sacerdotu' vindicac
 conata lepra m' fronte per
 cussus est Joatham e' p'assa
 pulera' etymologia nois fe
 cie igitur rectu' m' d' p'ctu
 d'm et p'arta Epli edificavit
 p'ctam Aray apphendes
 Herodias fortis d'm Manas
 p' obliu' opus p'ermultu' q'

peccata et privilegia reliquerat
 et obliu' fuerit dei sive qua' obli
 ta est deq' peccatoru' illis Am
 mon fidelis uel omustus Josias
 ubi est m' d'm p' d' etymo
 logia n'is Iste est igit' qui sim
 ulae' combu' p' Joacaz robustu'
 Joacaz ubi est p'paratio Quaz
 m' dei resurreccio Selechi
 as iust' d'm Roboram iudica
 tio p'ic causa p'cti uelut quid
 aut' diu' p'is m' d'm p'ctis
 qd' m' regno e' diu' p'is p' p'ctis
 ip' et p' p'is a regno p'ctis
 dauid Diu' p'is em' p'cti cau
 sa ip' qd' d'm Hami p'ctis
 ud contra d' nom' Omri crispus
 moy' A tab' fr' p'ctis Jezabel
 fluxu' p'ctis uel p'ctis
 p'ctis Sed m' d'm ubi est
 p'ctis p'ctis p'ctis igit'
 d' d'm comedere carnes eius
 canes p' p'ctis h'ctis et
 er' m' quid' carnes jezabel p'
 p'ctis p'ctis facie' t'ce Ozias
 apphendes d'm Ite ip' uel
 Joatham robustu' Bella umbra
 eius uel p'ctis Manachio
 plano factas apphendes Nabugo
 donosor p'ctis lagimade anguste
 p'ic p'ctis ip' m' d'm p'ctis

propinquo in futurum quod iudice
narratur et daniel inter preteritum
est sine peccato in angustia an
gustie probris qui in captivitate
te ab eo duci sunt. Zorobabel
apud hebreos eximie integritatis
natus traditus est coposus. 3
Iste vero magister babilonis
babiloniu sonat et officium
3 Zorobabel iste magister babilo-
lone. In babilone igitur natus
ibi et princeps iudee gentis
extitit.

de patre eius

9. Notandum patriarche
etymologie nota desit
ut sciamus quid in sua
uocabulo resonat. Nam plei-
cor exauisus prope natus acce-
perit. Patriarche interpretatur
pater princeps. Arceus igitur
princeps est. Abim pater uoca-
tus est pater iudeis propter
ipsum in tantum. Postea appel-
latus est abraham quod factus
pater multorum. Item quod erat
aliquo profetam futurum. Sed
aut non habet in nate sed
subauditur uir illud. Est no-
tum abraham quia pater mul-
tarum gentium populi te. In pace et
repi nomen accepit. Interpretatur
igitur pater quod promissus est.

admiratione in gaudis. Ripe
et mater quod filios tres
uirum promissus est dubi-
tans in gaudis. Hic ergo
causa nomen accepit isa-
ac interpretatur igitur risus. Si-
cundum autem quod in inueteri
testamento ab ipso uide-
mus natus quos antequam
nasceretur uocati sunt. Et
mahel ysaac salomon et
ozias lege scripturas. In-
ter subplantator interpretatur
sicut quod mortuam plantam na-
scentis sub apprehenderit
sicut quod per ea frum ante
decepit. In et epaudum
et iuste uocatum est nomen
eius iacob subplantauit
me ecce pater spiritus uirui
dens domini. Tunc igitur hoc nomen
accepit quod tota nocte luc-
tata fuerat incertamine an-
gelo et oriete luciferole-
nedita est. In pro uisum
dei ipse appellatus est sicut
ipse ait. Vidi dominum et salua
facta est anima mea. Ruben
interpretatur in pennis filii.
Sic igitur quod cum peperit ha-
uocauit nomen eius ruben.
Iacob. Quia audiuit de qua

militatem meam Simcon
 interpretatur audicio Sicut
 dixit lya qno p p ut cu no
 ambigens d amore uiri
 Nunc mecu erit uir meus
 quia pepi ei tres filios Qu
 da con fessio dr Eno igit
 pepit cu lya laudem dno re
 tulit dices Nunc sup hoc
 confidetur dno Et obiduo
 caty est uida Aconfessio
 itaq; nome eius est dicit
 qd est grat acrio Iffagar
 interpretatur est merces hie
 quippe dr yffagar merces
 Hoc aut uideo quia manadra
 gioris filij ruben in trauit
 uiri qui rarij di delectatur
 ad se emerat lya Vn et dnd
 naty est dixit lya Dedit lya
 mercedem mea Tabulon
 interpretatur habitaculo Ber
 tum igit hunc filium genuer
 at lya ptra iam pcuradit
 habitabit mecu uir meus
 Vn et filia eius uocaty o
 habitaculu Naptalim deo
 upos pue de copatioe au
 pa nau eius est am et dicit
 rarij cum cum pepisset
 anilla eius lya Habitac
 me fec des habitatioe ad
 prore mea Domyntatur

iudicium Vala igit dum cum pe
 pisset dix rarij dnd et Ju
 dicitur me des et exaudios
 dedit michi filium Cauzamy no
 ms eius expit ut abcaqd
 iudicasset se dno filio analle
 iudicij nome nponeret Cui
 abouedu sine pro mto uocaty
 est Eno igit pepit cum helia
 dix dnd eius lya In fortuna
 qd dr in pro mto uel cactu
 Afer beaty dr cu igit pepisset
 cum helia dix lya Beata ego
 et beatificam me mulieres
 et abeo qd beata dicit et ethi
 mologia nois beatu uocauit
 Ioseph abeo qd pbi aliu addi
 mater qtrauerat uocauit au
 gmetu Hunc pgaras pph
 ancty appellauit qd hebraice
 ab p d d p r q t o r e p n a r p e o
 qd obpura omnia reuclauit
 et p uelitate p d i u r Tame
 quia ho nome abegyrio po
 nitur ipis hincque debet ha
 bere ratione Interpretat go plu
 nety cypiao p r m o e p a l u a
 tor mundi eo qd orbe terre
 abminedi famis etadio lib
 aut Bemamm interpretatur
 filia dextere qd est uirtutis
 dextere igit appellatur iamin
 Mater quippe eius moriens

ab p r m o

uocauerat nomen eius benonny
r filius doloris in pater hoc
mutauit nomen filii dextere
nominae Manasse dicta
ab eo quod pater eius obliuio
labor suus ita igitur hebraice
uocatur obliuio Effraim eo
quod auxerit eum deus et celus
uocabulo in lingua manasse
fertur augumentum

Deuipis

¶ Vos gentiles uates appo-
llant hos in prophetas uo-
cant quasi prophatas
quia peruersum et de futuro
uera predicant Qui autem ante
prophetam in ueteri testamento uidentes
appellabant quia uidebant ea
que ceteri non uidebant et pro-
pheta qui in imperio abscondita
erant In hoc est quod scriptum
est in samuele Eamque adui-
det In hoc quia In hoc quod
dominus sedente super thronum et
celum et eleuatum Et ceterum
Apia per celi et uidi uisionem
dei Quorumdam autem prophetarum
etymologie nomina adnotate
sunt Uocabula igitur eorum per
ostendit quid in futuro factis
dictisque suis pronuntiant He-
lias interpretatur dominus deus
Esauum igitur per sagis sic uocatur

Nam dum aliter dicitur in
crucis in quadringentis pa-
teribilibus huius inuocato nomen
domini descendit de celo ignis
super holocaustum Quod cum uidisset
per omnes populos cecidit ipse
et ait Domine
ipse est deus Et hoc igitur
causa tale quod nomen accepit
pro eo quod per eum per eum
nouerit populus dominum deum
et fortis dominus interpretatur
uel pro quod interfecit eos
sacerdotes uel pro quod hanc
aduersitate tollerant Et
suis dominus salus interpretatur
tabula autem et uel ex fune
in spacio super Domine et
multas uirtutes fecit et fa-
me pelles populi amorem
uauit Martham dominus suus
dominus Etiam interpretatur
saluator dominus Et merito sal-
uatore in uniuersis gentibus
cuiusque parum amplius
ceteri predicauit Hieremias
exclusus dominus pro eo quod dictum
est ei Conspicui te super gentes
et regna Et ceterum fortuna
dei David iudicanda
suis quia in probis iudicandis
sententia diuicetam inuocatur

exhibuit dum repta cor falsum
 et supinam abmi teritu libavit
 pice qd' uisiones et somma qly
 h' singla quoda' erugmata p'ci-
 tura monstrabantur sagaci-
 m' de discernes apuit Sic et
 de p'erior uir appellat' e' qui
 p'one de p'erior non m'odu-
 tauit et uinu' cotuipsten-
 tie non bibit. Ope saluato
 aut saluas. Cum igit' nom-
 de m' p'm' ist' ob crime' id-
 latrie p' h' p'et' domu' salu-
 tem p'enu'ciauit p' qd' ger-
 bias rex iuda' p'blatis id-
 q' p'cedetes reges co'p'enu-
 erunt ip'm' d'm purgasse ac
 purificasse monstratur. Jona
 domus dei p'ice m'cipit deo
 uel fuit dei. h'c igitur ag-
 uocabula r'ponat etymolo-
 gia m'erta. Amos p'is au-
 ulpus p'p'ha igit' d'us ad
 ip'm' fuit ist' quia iam auul-
 pus a d'no et auris uuluis
 m'p'uidat p'ice auulpus areg-
 no m'p'is dauid. Naum
 tormen p'ice conplator. In-
 m'p'et igit' ciuitate' sangui-
 nu' et p'p' cotuipstem illius
 conplatur p'ion dicit' Eire
 super montes p'ales ewange-
 lizantis et admiratis. Abba
 tues amplexans. Pui uel g'eo

qd' incertane cum deo cogitatu
 amplexantis u' lucantis p'etit'z
 est nome' Nullu' i' tam audu-
 uoce auget' est d'm aduipare
 d'ceptatione' p'ouocare cur m-
 rebz humanis et mudi istiq'
 tanta rez ueratur miquitas
 Mucosus quis hic uel quis de
 Somnat p'amarie m'olucens
 p'entias obcaupam simulat'z
 illo mo' quo de h' d' d' quid e'
 iste m' uelut p'entias Soffomas
 p'ecula uel archy'm' d'm i' p'p-
 ta' Vtruzq' ad p'p'ham conuenit
 Ipi em' p'unt m'p'era di un-
 et adzechiel d' Speculatore
 te p'p'ri' Et alibi Non facit
 d'ns q'quam m'p' reuelauit
 p'ecus p'is p'p'is Abdiab p'p'z
 d'm Sic et moises fam' d'm
 et ap'ls p'ecus ipi ista ist' lega-
 ta' adgentes missus uidet et p'
 dicat que p'p'ali digna p'ice m-
 p'era et p'ruitu' m' p'ecus d'
 m' Jonas m'p'p'atur coluta
 p'ice dolens Columba p'rogemtu' ^{semite}
 q'no m' uelut ita triduo fuit d-
 lens aut uel p'p' t'p'ia quam
 habuit de salute m'muitat' ut
 p'p' cetera subito accipete eius
 umbraulo tegebatur contra
 solis ardore. Ipe est et amari-
 p'antene iudue filiq' ut iudei
 afirmant quem requisierunt

lycias Mane ppa addeum
dicite Nua cognoui quia uer-
dei es tu et uerbum dm mox
tuum uerum est Oblyme causa
ym pueru amari uocatum
Amari igitur ex hebreo in latina
linguam ueritas de et ex eo
q uerum lycias locutus est ille
quia ppositus est filius muer-
patus est ueritatis Zacharia
a memoria dm lux anno de
placiamis templi coplato zach-
aria pdicante memorat qe
dno iplo suo iussuq dany re-
uerp est dei populq et reedi-
ficatur et ueris et templum
aggrauis in latinu festiuas et
letq resonat de structu i templi
edificamti pbat et p luoru
captiuitatis regressiois leti-
ciam pdicat Malachias in
tptatur angly dm e nunciq
Quidqt igitur loquatur quapia
dno cent mandata ita crede-
bant Et in ita eius nome
lex tptulauit dicentes assup-
tio uerbi dm sup ipst i mag-
ni angeli eius Ednas ad-
uitor Nicemas complator
a dno Quoda igitur pproprio
futuri noua ipa pntiti sunt
2 fuerit igitur maduit dnu et to-
placione omni illiq iplo rede-
mitis ad patriam Nam et

templum dm idem reedifi-
cauerit et muru ac turru
opq ipi restaurauerit Ama-
ma gra dei Idem et pbat
huiusmodi caldea qd mtepta
de cong mos Azaria auxilia
dm Idem et abdenago qd
in latinu uertit p uerba ta-
ra Michiel qui iplo dm
Ipe et m pbat qd mtepta
uipus uel gaudu Actua p
mag Sancia auidendm
Apq congregas Et qm
relupta pue astensu Hedi-
tum trasplens eos pue sali-
ens eos Quosdam igitur
in hietes humo curuatos
nitrum et co que in mo p
ragitantes et mudy tnt puly
spem ponetes tnt puly ca-
nente iplo qui uocatur tnt puly
Eman accipies uel fortitudo
eoru Quocunq benedictu dm
uel benedictu dno Oide dnt
ictio pue di uertitudo Juditi
laudans uel confecti Etar
abstonsa Zacharia memor-
ia dm obly qd amit mem-
orari testamti sui pnti qd
Ipa dm gra eo qd pnt hmos
pnti pnti qd pnt hmos
baptismatis p quod gra mnti
Ij pnt pnt ueris nouis

testamenti quos finis ipse au-
 dit aperire. Et ysaia inquit
 populi te prophete aut ge-
 nera. vñ sunt primū genū
 extasis qd' est in diebus excessi
 sic uidit petrus uas illud sub
 missum de celo in sapore in-
 tis cum uarijs animalibus. Se-
 cundū genū uisus sic apud
 epam dicitur uidi dnm se-
 dere super soliu excelsum.
 Tertiu genū somniū sic ia-
 cob submā mēta stalam
 dnm uidit. Quarto genū
 somnium sic ad moysen et
 ahiob post plagam loquitur
 dñs. Quintū genū uox de
 celo sicut ad abrahā somnit
 dicitur. Ne mētas manu
 tuam in puer et apud pau-
 lum in uia pauli pauli qd'
 me psequeris. Sextū genū
 accepta ualida sic apud salo-
 mone in pueribus et apud
 hulaam cū euocaretur ab a-
 lach. Septimū genū replec-
 ionis sic ipse sic pene apud
 omes yphas. Alij tria genū
 uisus esse dixer. Vñ in
 oculos corporis sic uidit
 abrahā tres uiros sub
 lūe mambre et moyses ut

nam mirulo et decepti hūffig-
 atum dnm inter moysen et he-
 liam et cetera huiusmodi. Alter-
 um scdm spm qd' imaginari-
 ca qua corpū sentimū sic uidit
 petrus dñm illum submitti de
 celo cum uarijs animalibus. Et sic
 epas dñm in sede altissima non
 corporaliter sed spūat uidit. Mo-
 isē dñm forma corporata intū
 timnat sed quem admodum
 figurate non ipse multa dnr
 ita cetera figurate multa mon-
 strantur. Tertiu aut genū uisus
 est qd' neq' corporis sensibus
 neq' illa q're anime qua cor-
 porata res magnas capiuntur
 sed pmituitū mētis qd' intellectu
 cōspicit ueritas sic daniel pletū
 mēte uidit qd' baltasar uideret
 corpore sine quo genera illa
 duo uel in fructuosa sūt uel et
 in errore mittunt. Omnia tñ hęc
 genera sūt sūt moderna. Habē
 aut ypha non solum bonos sed et
 et malos est. Nam mucinū
 paulū rege yphate. Psequen-
 em scdm dauid et in pletū spū
 yphate cepit.

de capite

a ppositi interpretatur in
 si. Hęc igitur cor nomen
 in dicit. Nam sic est

angli latine nuntij uocantur ita
grec apti latine missi appellant
Xp̄s i missi xps euangeliſe
p̄ uniuersu mundo ita ut quicū
q̄ p̄s . milibz penetrarent do-
centes gentes et faceret in noie
xpi magna et inaudibilia mir-
acula ut attestantibz signis et
prodigijs crederet illis mltis q̄
dicitur et uidet. Habet autem
plenaq̄ ceteris causis quor̄ uocabu-
lor̄ Petri apetra nome accepit
hoc est xpo super que est funda-
ta ecclia. Non igit̄ apetra pet̄
sed petri apetra nome p̄dit̄
et sic no xps apetra sed xpi-
ng xpo uoca. Ideoq̄ ait dñs
Tu es petri et sup̄ hanc petra
edificabo eccliam meam. Quia
dicitur petri tu es xps filius
dei uiu. Dem ei dñs Sup̄ hanc
inquit petra quam cōfessus es
edificabo eccliam meam. Petri
erat xps Sup̄ qd̄ fundamēto
ecclia ip̄s edificatus est petri. Et
has dicit̄ eo qd̄ incipit̄ sic cōfi-
tuta ap̄toe. Saphalm̄ i gre capd̄
dr̄. Et ip̄m nome in petro p̄dit̄
est Simon bar iona in lingua
noam sonat filia colube. Et no
p̄m parit̄ et ebreu. Barq̄pe
sua lingua filia Jona leona.

ice columba. Vtriq̄ p̄mo
dr̄ bar iona. Alij simpli-
ter accipiunt qd̄ simon et pe-
tri filia sic ioh̄s uix̄ dñi
interrogacione. Simon
ioh̄s diligis me et uolū
scriptor uicis deprauatum
ut p̄bar iohannem h̄ est
filius ioh̄s bar iona scriptu
p̄t̄ una detracta sillaba. Jo-
anna aut̄ interpretatur dñi
gr̄a et fuisse petri t̄mam
um petri cephan et simo
bar iona. Simon aut̄ ebr̄-
aice interpretatur audiens
Paulus ebr̄ico sermoneta-
tario dicit̄ eo qd̄ p̄nq̄ iſta
acione ecclie p̄t̄ uerpat̄. Per
pater igit̄ erat in nome h̄
ip̄ud quo p̄sequatur xpi-
nos. Postea mutato noie de
paulo factus est paulus qd̄ dicit̄
tatur mirabilis que electus
Mirabilis quia multa signi-
fecit uel quia ab iudeis usq̄
ab eap̄i euam xpi inuolu-
tibus p̄dicauit. Electus p̄t̄
in actibus ap̄toe p̄t̄ p̄t̄ dicit̄
Secre gate inſi barnabam
et paulu ad op̄s qd̄ elegi-
cos. Latino aut̄ sermone

paulus amodius dicitur unum et
 ipse ait Ego sum minimus
 omnium apostolorum. Sine igitur
 salua puerulo datus. Quando
 paulus humilis modicus ubi
 sic loquitur paulo phibui
 deo te et post modicum. Ita
 quia modicus factus est. Ipsi dicit
 Ego sum nouissimus apostolorum
 et in minimo domini. Et
 phas igitur et paulus in muta
 to nomine sunt uocati ut gentes
 etiam ipse nomine noui sic ab
 ratham et parum Andreas se
 petri carne et thobereus gra
 Secum hebraeam et hincologi
 am interpretatur deorum sine
 replens. Seruone autem ipse
 diuino uiribus appellat. Iohannes
 quos uacantibus generis non
 accepit. Interpretatur in quo
 est gratia uel domini gratia. Amplius
 in eam etiam apostolus dicitur. Iohannes
 Jacobus zelodei apud cognomina
 minatur quo reliquos tuos
 hanc uerum patre secuti sunt
 hii sunt filii tonitruum. Qui
 etiam bonarios exprimitate
 et magnitudine fidei notati
 sunt. Sic est iacobus filius
 zhebedei sic iohannes qui post a
 stenpocum domini abhorrende mar
 in sepe accipit Jacobus alphe

abdismetiam prioris cognomina
 tus qui dicitur filius zhebedei sic ipse
 filius alphe. Cognomine igitur
 ambo apud suspensum. Iste est
 iacobus minor qui in cura se
 domini appellatur seu notat quia
 maria uxor alphi prior fuit ma
 tris domini. Quam mariam cleo
 physe iohannes uocata cognominat
 apud sine agilitate familie
 aut quatuor alia causa ei nome
 in ponere. Alpheus autem hebreo se
 mone in latine exprimitur mille
 sinus sine dicitur philippus os lam
 padaru uel os manuum. Iohannes
 abissus uel geminus. Unde et ipse
 didimus appellat. Bartholomeus
 filius suspendens aquas uel filius
 suspendentis me. Prout est non
 hebraicum. Mathys in hebreo
 donatus exprimitur uel et appel
 latus leui extrahit a qua ortus
 fuit. In latine autem exose pub
 licam nome accepit quia ex
 ublicanis electus fuit et mayla
 tu in latine. Simon cananeus
 ad distinctione simonis petri
 de uico galilee. Thoma uel aqua
 domini nutritus in uino. Iste est
 qui euangelista scribitur et
 zelotes. Thoma qui se zelat
 interpretat. Judas Jacobi quia
 bi appellatur lebeus figuratum

nomen habet a corde qd' nos
dum mutue tortulu possumus
appellare. Ipe malis curata
tardis p'hibetur que celsa
caudit historia missum edepa
ad aligaru regis Judas stari
otes uel aucto ubi ortus est
uel ex tribu isachar uocabu
sup'it quodam presagio futuri
in condempnatione sue. Isachar
igit' interpretatur merces ut sig
nificaretur p'au' proditoris
qui uendit dnm p' scriptu
qr. Et accepit mercedem
mea' p' abgetos p'au' qd'
adp'riatus sum ab eis. Matth.
ias inter alios sine cognore
plg' habet interpretatur dona
ty ut subaudiat quidam. Ipe
igit' in loco est electus q' ab ap'lo
cum produci' p'os miteret.
Machus exaltus mandato b
tiq' p' curam altissimi qd' p'
dicitur. Lucas ipe resurgens
p'ue ipe eleuatus eo qd' eleuauit
p'dicatione curam p' alios. Ba
nabas filius p'p'ie uel filius con
placomis.

¶ Maria illuminatrix i'p'
sue stella maris Gen.
uit' igit' lumen mundi

p. d. d. d.
7. 10. 1. 1. 1.

Sermone aut' pro maria
d'na nunciatur et pulchre
quia dnm genuit. Elizabeth
et dei mei saturitas uel
mei uiracit' Magdale
ne turis. Marta uiracit'
uel prouocat' Sermone aut'
pro interpretatur. D'na' Sa
ttymachel domi dei qua
plus u' simulatio donoru
dei meo non fuit. Zebeda
domat' p'ue fluens ipe bar
heus iust' p'ue uisificat' a
uisificand' S'm' est m'
no hebreu' lazarus adu't
eo qd' fit amote resurita
tus herodes pellens gl'osus
clari etymologia. Caius
inuestigat' aut' p'p'ar' aut
Abnes ore. In quo i' ore suo
iust' condepnat quauit h'
miserio p'ha adu'ci' i'p't
Ponag' declinat' co'plu' utiq'
iudeoz. Accepta n' aqua lau
mans suas dicit. Innocens
ego sum a p'p'ie iust' h'uo
p'lat' os malleatoris qui
dum xpm ore suo et iust'
f'cat et condepnat morte
malleatoris utraq' uelit
Baraba filius magnificor
abiq' dubio iudeoz magnificor

qui est Iobis homicidiaz
auctor qui usq[ue] hodie reg-
nat in eis

Res gra lingua laone
tapes dicitur. Unde
et testimonia gre in
artura nuncupatur. Testes
aut ideo uocati sunt quia
testimonia xpi passionis sus-
tulerunt et usq[ue] admotep[er]
ueritate certauerunt. Sed du-
nos testes qd' latine utiq[ue]
no possem[us] sed gre testes
appellamus familiaris ecclie
auribus h[oc] gre uerbu sonat
sc[ilicet] et multa gra noua que
prolatim[us] utim[ur]. Mirum p[ro]
m[od]o in nouo testamento scriptu[m]
fuit quod hebreo sermone in
terpta norma qd' p[ro]p[ri]e fuit
in m[od]o ad imitatione fi-
delium. Idem aut ex gre sermone
in latinu uertitur coronatus
et h[oc] p[ro]p[ri]e ut qd' sequeret
iure uaticim[us] quoda futuri
p[ro]p[ri]e in uocabulo resonaret. H[oc]
p[ro]p[ri]e et qd' uocabatur
accipit. Ep[iscop]us i coronadi
humiliter lapidatus sed sub-
limiter coronatus. Duo autem
sunt m[od]i gen[er]a. Unu m[od]i

ta p[ro]p[ri]one altoru innoculca
animi uirtute. Nam multi
hominis insidias tollerantes et au-
ctis carnalibus desiderijs res-
p[er]tes p[ro]p[ri]e qd' se omni deo i
conle mactauerunt etia p[ro]p[ri]e
t[em]p[or]e facti sunt qui etia p[ro]
p[ro]p[ri]one sp[irit]us existit m[od]is
esse potuerit

2567

lector et clericos hinc
appellatos quia mathias
parte electus est que p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]os legimus ordinatum. Cle-
ros igitur gre p[ro]p[ri]e uel hereditas
dicitur. p[ro]p[ri]e g[er]o dicitur clericus quia
de parte p[ro]p[ri]e dicitur uel quia dicitur
te hinc. Generaliter aut etia
nuncupatur omnis qui m[od]o xpi
deseruit q[ui] noua et g[er]o h[oc] p[ro]
Op[er]ant[ur] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e lector et
orator acollit[ur] sub diaconus
diaconus p[ro]p[ri]e et ep[iscop]us. Ordo
p[ro]p[ri]e quadruplex e[st] i[n]
patriarchis archiep[iscop]is met[ropolit]is
p[ro]p[ri]e atq[ue] ep[iscop]is. Patriarcha
gra lingua p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
m[od]o p[ro]p[ri]e quia p[ro]p[ri]e
tam locu retinet. Et ideo
quia p[ro]p[ri]e honore summi
tali noue conp[er]tur sic ro-
man[us] antiqui orig[en]es et alex

andem Archi qd' g'ra uoca
ludo qd' p' sum' q'or' Tenet
i' uic' apostolicam et p'fidei tu
meto p'bitam' quam ep'is e
teris Metropolitam aute
a mensura ciuitatu uocati s'nt
Singulis em' p'ouincijs p'ri
nent quor' auctoritate et doct'
ne ceteri sacerdotes subiecti s'nt
sine quib' nichil relictos q'os
agere licet Sollicitudo in to
p'riuita illis com'issa e' Om'is
sup'iq' designati ordines uno
codem q' uocabulo n'antur
sed in p'riuato noie quodam
utuntur p'p' d'istinctioe p'ate
statem em' s'nt' acceperunt
Patriarcha p'nt' p'ncip'is
Archon' igit' p'ncip'is Archi
q'os p'ncip'is q'or' Metropo
litana' mensura ciuitatu' q'us
aut uocabim' in dicto qd' ille
qui sup' offic' p'p'et' m'cedit
cunq' p' subditos g'rat' q'or'
in i' latine m'cedere d'r' q'us
aut g'ra latine p'culatores
m'cedunt Nam p'culatores
p'p'et' m'ceda d'ic' q'os p'pe
culat' atq' p'p'iat p'p'et' m'fra
se p'p'et' m'ced' et uitam
p'p'et' p'ncip'is p'culatores
est quasi uia p'p'et' q'us
et sum' sacerdos ip' p'ncip'is

maxim' n'antur q'us
s'nt' effiat sacerdotes atq'
uitas ip' om'is ordines cetera
p'nt' d'istinctioe ip' quid unq'
qui p' facere d'ic'at ostendit
Antea igit' p'ncip'is reges
erant Nam maior' h'rat
con'p'etud' ut rex cetera q'
p'nt' uel p'ncip'is Unde
romanc' p'nt' p'ncip'is
d'ic'antur Natus em' m'is
appellatos cui' significatio
multiplex est Nam modo
p'nt' m' p'nt' significat
m' p'nt' Ant' p'nt' p'nt'
dos d'ic'at alio qd' ante stat
p'nt' q'us igit' m'ced' cetera
et supra se multa habet Sa
cerdos aut' nome' habet co
p'nt' et g'ra et latino q'
p'nt' d'ic'at Sic igit' rex atq'
g'nd' ita sacerdos a p'nt'
uocato est Consecrat' e' et
p'nt' facit Sacerdos aut'
g'nt' flammes d'ic'antur
Sij m'capite habebat p'nt'
in quo erat breuis uirga d'
super h'ns lance aliquid q'
cu' p'nt' facere non possent
p'nt' capita religare e'
p'nt' Nam nudis p'nt'
cos capiti' m'ced' nefas
erat un' a filo quo utebant'
flammes d'ic'ati sunt quasi

flammas Veru scias dictu
 filo de quo sito pulchri impo-
 nebant pro sacerdotij emi-
 nentia. Pbr gte latine
 senior interpretatur. Non
 aut proctate uel decore
 ta pfectute sed pp' hono-
 rem et dignitate quam
 acceperunt. Pbr non dnt
 Omne et apud uoces uel
 q' et pbr fuerit quia
 illud nome dignitatis
 e hoc status. Idem et ut
 et pbr sacerdotes uocat
 quia facru dant sic et q'ri
 Qui licet sint sacerdotes
 tam pontificatu apice n
 habet quia nec crismate
 fronte signant nec para-
 chitu spm dant qd' p'lied-
 ber. q'is lectio actiu ap'lo
 demonstrat. Uocatur et noie
 auctoris uocati. Deleui
 em leuite exortu fut aq'ly
 m'plo dei m'p'ia m'p'ela
 facramti explebantur. H'j
 gte diacones latine m'p'
 dnt. Quia sic m'p'edote
 comparatio ita m' diacone
 m'p'ery dispensatio habe
 Vno diacones gte quos

nos publicanos dices q' ideo
 sic appellantur quia publicet
 pceptis et officijs leuitar. Ob-
 lationes igit m'p'lo dei asi-
 delib' ipi suscipuit et leuitis
 super ponedas altari' defer-
 ant. H'j apud hebreos nati-
 na uocantur Lectores ale-
 gendo p'palmste appalmis
 canendis uocati. Illi igit
 predicat p'p'is quid p'uat
 ipi canit ut ex'itent ad co-
 p'uncioes animos audier
 cui dicit et quida lectores
 annuntiant ut quosda ad
 luctu lamentatione q' respel-
 lant. Idem et et pronu'ci-
 atores uocantur qd' p'p'ro
 adm'ciant. Tanta igitur
 et tam clara ex'it coluor
 ut quauis longe positoru
 aures adimpleant. Cantor
 aut uocatur quia uoce mo-
 dulat' m'catu. Suiq' duo ge-
 nera dnt m'cate musica
 sic en docti homines latine di-
 cte potuerunt p'centor et sur-
 centor. P'centor s'z quia uo-
 cem p'mittit m'catu. Sur-
 centor aut quia subsequat'
 canomb' resp'et. Concantor
 autem d' quia quia copnat

Qui aut non conponat nec con
cmit nec concenter erit A colu
gra latine crosfarij dicitur adepo
tandis caris quo legendis qd
curam aut pacifiam effertur
Duc igitur accenduntur lū
naria ab eis et deperantur
Non ad effugendis tenebris
cum sol eodem tpe rutilet
sed ad signu leticie demonst
randum ut sub tpo luminis
corporalis illa lux ostendat
de qua in curam legitur Est
lux ueni q illuminat oēs ho
mines uenietem in hunc mōdū
Exortite ergo in latini ad
iurantes sicut macpales uoz
cantur Inuocant igitur puer
cathecummos uel sup eas qui
hnt spm in mūdū nome dū
dū aduocates pced ut egre
diatur ab eis Hospitarij uel
et uisitores qui mucti testa
mto electi sunt ad custodias
templi ut non in gredieretur
cū in mūdus in omni re dū
aut Opitarij qd psmi opas
templi Xpi igitur tenetes clauē
omni mty extraq custodit
atq mter bonos et malos
hntes iudiciū z fideles rea
puit respuit in fideles

xy de manachis

Onachus gra ethmo
lagia uocatz caqd
pit singularis Mon
as igitur gra singularitas d
Ergo si solitarij interpretat
uocabulo mēgi quid facit
niturba qui solus plura p
aut genera mōgōz Ceno
bite quos nos in cōmune
uictos possumus appellare
Cenobiu igitur plimoz e Ana
corite sunt qui post cenob
aliam uita deserta petunt
et soli habitant p desertis
et ab eis qd paul ab hominibz
recesserunt tali noia nūcqu
Sed anacorite hēlam et
idē cenobite aplos mu
tatur heremite hēbūt qui
et anacorite ab hominibz
cotu remote heremū et
pitas solitudines appet
tes Abbas aut pū nō
significat in latini pater
qd paulus romans scribens
exposuit dicit inq clamans
abba pater Innoce duobz
upis Inquis dicit igitur abba
suo noie patre et rursus
latine noiat ubi patrem

Prisilianus quidam

xy de manachis

mptas ostendit. d' untra
 dr' pue d' noie auctoris et in
 toris. A xpo igitur xpiam pte
 cognominati sic audaui
 dei clemia quippe noie cog
 nome patorily d' tu qd
 xpiam aut olm' audeis
 quasi ob obprobriu nazari
 ai uocabantur pco qd' d'ns
 ne ab saluator aucto qd'
 dum gallice nazareus pte
 appellat. Non p' aut g'ctur
 xpiam qui nome habet et
 factu non habet. Vbi aut
 nome p'cti fuit ep'g' tot
 ty p'ne ille est xpiam qua
 se factis ostendit xpiam
 ambulat sic ille ambula
 uit aquo est nome traxit
 Catholicus uniuersalis p'uo
 generalis m' p'atur. Nam
 g'ra uniuersale catholicon uo
 cant. Orthodoxus e' recto
 rodes et ut cili' uiuens
 Otto igitur g'ra recte dr' Doro
 gla hoc est uir recte g'ra
 quo noie non p' uocari qui
 aliter uiuit quam credit. No
 sta g'ra latine nouit' et
 rudis fultis uel nup' renat'
 m' p'ari p' Catechism' g'
 dict' p'co qd' adhuc doct'
 na fidei audit nec du' em

baptisnu recte. Nam catecu
 min' g'ra auditor m' p'ra
 Com p'ctis uocatus quia p'p'
 ni p'uctioz fidei competit g'
 uicia xpi m' est appetendo to
 p'ctis uocantur. Quibus popu
 laris class' igitur g'ra p'ctis dr'
 Propheta e' aduena et t'ra
 cipus qui m' p'ctatur p'cto di
 g'ra est. Explicat lib' septing

Inap' lib' 29
 cao 1 de caud' et
 p'na g'ra

m' p'ra g'ra est qd'
 m' latinu uertit
 conuocatio p'p'
 qd' omnes ad se
 uocet catholica

uniuersalis aut traxit oab' g'ra
 cam e' totu p'ctm. Non i' p'at
 conuocatio hereticoz mali
 quib' regionu p'cti g'ra
 tatur p' totu p'ctm cathom
 dilatata diffinid' qd' caud' ap'ly
 app'at ad romanos dicit. Quas
 ago deo meo p'ual' uobis
 quia fides uia ad m' a'atur
 m' uniuers' mudo. Hinc et
 uniuersitas ab uno cognomi
 nata est p'p' qd' m' unitatem
 colligitur. Qu' d'ns m' au' m'
 Qui menti no' colligit p'p'at